

Kampanička

aneb poznej své kandidáty

- pozorování občanské iniciativy
- přiblížení principu trojčlennosti sociálního organismu

Anotace:

Základní vysvětlení myšlenky trojčlennosti sociálního organismu a pozorování práce ve skupině vrchlabské občanské iniciativy nejen skrze principy sociální trojčlennosti.

Obsah:

Úvod 1

1. Trojčlennost sociálního organismu	2
1.1. DUCHOVNĚ KULTURNÍ ČÁST – SVOBODA	4
1.2. PRÁVNĚ POLITICKÁ ČÁST – ROVNOST	5
1.3. HOSPODÁŘSKÁ (EKONOMICKÁ) ČÁST – BRATRSTVÍ	6
1.4. SPOLUPŮSOBENÍ ČLÁNKŮ SOCIÁLNÍHO ORGANISMU	7
1.5. VYBRANÉ ÚRYVKY POPISUJÍCÍ PRINCIPY TROJČLENNOSTI SOCIÁLNÍHO ORGANISMU	10
1.6. VYBRANÉ CITÁTY K TÉMATU TROJČLENNOSTI SOCIÁLNÍHO ORGANISMU	11
2. Kampanička – popis	13
2.1. Kampanička – jak vznikla a jak probíhala?	13
2.2. Výběr zajímavých částí a jejich rozbor	20
2.2.1. Pan místostarosta X, vůdčí kandidát seskupení Volba pro město	20
2.2.2. Komunikační střety mezi námi	21
2.2.3. Změna pořadí podpisů pod články	22
2.2.4. Nadšení, boj s leností a nenaplněné sliby	22
2.2.5. Tvorba společných článků	22
2.2.6. Mylné vnímání občanské iniciativy jako politické strany	24
2.2.7. Předvolební debata v Kulturním domě Střelnice a její zhodnocení	24
2.2.8. Popletená diskuse s panem Jüptnerem	25
2.3. Hlavní výsledky pozorování	26
2.4. Prvky sociální trojčlennosti v Kampaničce	28
Seznam použitých pramenů a literatury	29

OBRAZOVÁ A TEXTOVÁ PŘÍLOHA

Úvod

Skrze tento úvodní text si dovoluji pozdravit tebe čtenáři, který jsi z různých příčin (které by mně mimochodem velmi zajímaly) doputoval k této práci. Vždy mě lákalo hledat souvislosti v dění ve společnosti, a proto jsem se pokusil uchopit téma trojčlennosti sociálního organismu a pozoroval také určité společenské principy na konkrétním projektu občanské iniciativy Kampanička. Celé pojetí pak zrcadlí mnohé z mých osobních pohledů a zjištění. Následující text může být na první pohled docela nudné a nezáživné čtení. Ovšem myslím si, že pod vším zmíněným je ukryto něco, co je ve své podstatě velmi klíčové k uchopení lidského společenství a možná i principu lidství a života člověka na Zemi. Tento text nemá rozhodně ambice zacházet do nějakých podrobností, ani činit převratné objevy. Vychází z mé skromné touhy vhlédnout do velmi zajímavého konceptu sociální trojčlennosti a objasnit či označit určité děje, s kterými se máme možnost ve společnosti běžně setkávat a jejichž uchopení má vliv na schopnost domluvit se a porozumět si.

Práce je rozdělena do několika částí.

První se snaží nastínit právě principy trojčlennosti sociálního organismu, velmi zajímavé alternativy pojetí společnosti, která by mohla pomoci v řešení současných mezilidských neduhů a přinést mnohé, pro vývoj člověka.

Druhá část je věnována popisu prvního projektu občanské iniciativy Kampanička, která mi nabídla řadu příležitostí nejen sledovat komunikaci mezi lidmi, ale býti přímo součástí tohoto organismu.

Třetí část blíže popisuje a rozebírá zajímavé události a výzvy Kampaničky.

Čtvrtá část se věnuje otázce, zda a případně v čem lze najít prvky trojčlennosti v organismu Kampaničky.

Na závěr je umístěna příloha.

Pokud jste se ještě nevydělali, pokud jste neutekli a dokonce se chystáte v textu pokračovat, přeji vám příjemné čtení.

1. Trojčlennost sociálního organismu

„Prospěch celku spolupracujících lidí je tím větší, čím méně si jedinec nárokuje výnosy svých výkonů pro sebe, to znamená, čím více z těchto výnosů odevzdává svým spolupracovníkům a čím více jsou jeho hlavní potřeby uspokojovány nikoliv z jeho výkonů, nýbrž z výkonů druhých.“

Rudolf Steiner – Hlavní sociální zákon ¹

Rudolf Steiner tvrdil, že první světová válka vznikla zejména v důsledku nezvládnutých problémových záležitostí v sociální sféře a vnitřní politice států. Tyto společenské problémy se zastíraly, taktéž v současné době hojně používanou, konfrontací s vnějším nepřítelem. Steiner tehdy představil svůj koncept sociální trojčlennosti jako možnost poválečného ozdravení nemocných vnitrostátních poměrů v Evropě. S pomocí antroposoficky smýšlejících lidí seznamoval veřejnost, zejména prostřednictvím přednášek, s řešením právní, hospodářské a duchovní složky státu, které pojmenoval „**trojčlennost sociálního organismu**“. Obdobné sociální a vnitropolitické neshody, mnohdy ještě více skryté a komplikované, jsou poplatné i dnes. Mnoho lidí cítí, že ve společnosti není úplně vše v pořádku, ačkoliv se v médiích proklamují hesla o svobodě a demokracii - ve světě, kde primárně vládne moc peněz, diktující podmínky vládám států, potažmo občanům. Již Solomon Rothschild řekl: „*Dejte mi kontrolu nad penězi a nebude hrát žádnou roli, kdo vytváří zákony.*“ Ekonomická síla a trh dnes „znásilňují“ téměř všechna odvětví lidské činnosti, v nichž je možné dosáhnout zisku. Svojí velkou mocí překrucují kvůli zisku veškeré dění, a to mnohdy zcela v rozporu se zdravým rozumem, dlouhodobým pohledem udržitelnosti a dokonce v rozporu se zachováním lidského zdraví. Naše společenské uspořádání jeví evidentně prvky nedokonalosti a nemocnosti v intencích světových, státních, obecních i čistě mezilidských. Trojčlennost sociálního organismu je velmi zajímavou variantou, jak vztahy mezi lidmi uspořádat tak, aby každý jednotlivec mohl sám sebe svobodně rozvíjet a zároveň tak rozvíjel a posiloval své okolí, komunitu, společnost. Již ve francouzské revoluci byly použity tři velké sociální potenciály: svoboda, rovnost a bratrství (fr. *liberté, égalité, fraternité*).

K těmto třem pilířům sociální společnosti můžeme doplnit následující:

Svobodu potřebujeme, aby se každý mohl rozvíjet dle svých možností a sil. Rovnost pak umožní pro každého to, co přísluší i druhému. Bratrství je princip, který poskytne člověku to, co ve společnosti potřebuje a co mu také odpovídá.

Tyto principy však mají i pomyslnou odvrácenou stranu mince.

¹Výňatek ze stati Rudolfa Steinera *Geisteswissenschaft und soziale Frage*, uveřejněné v časopise *Lucifer-Gnosis* č. 30 (říjen 1905) a č. 32 (1906). V češtině tyto stati vyšly jako příloha knihy Rudolf Steiner, *Před branou duchovní vědy*, Svatý Kopeček 2006.

Pokud uijeme absolutní svobodu, může každý činit, co se mu zlíbí, ovšem téměř okamžitě začne narážet na svobodu někoho jiného. Tím si z druhého vytvoří spíše nepřítele než partnera.

Absolutní rovnost je člověku nepřírozená, protože každý se rodí s jinými předpoklady, vlohami a někoho by tedy v osobní realizaci blokovala a někoho zase spíše vysilovala a ponižovala.

Také absolutní bratrství není dost dobře ve všech odvětvích možné.

Jak je zde patrné, nemohla být svoboda rovnost a bratrství k fungování zdánlivě jednotného sociálního organismu správně využity, jelikož tak, jak jsou obecně chápány, nemohou tyto principy vytvořit ani dlouhodobě stabilní společenství a bohužel ani podmínky, vhodné pro individuální osobní rozvoj jednotlivce.

V jakých případech/sférách tedy můžeme uplatnit právě rovnost, v jakých svobodu a v jakých bratrství?

Tak jako ve svých knihách Steiner uvádí, že se na první pohled jednotný lidský organismus skládá ze tří částí (tj. tělo, duše, duch), skládá se i na první pohled jednotný sociální organismus (např. stát, město, rodina) ze tří částí, které spolu sice úzce souvisí a navazují na sebe, ale rovněž vycházejí z rozdílných principů. Jedná se o část právně-politickou, část hospodářskou (ekonomickou) a část duchovně-kulturní.

Sociální organismus můžeme vnímat jako různě veliké skupiny lidí, které se různě ovlivňují. Například sociální organismus světový pod sebou zahrnuje organismus státní, tento pak dále třeba organismus krajský, městský, firemní, rodinný a tímto způsobem se můžeme postupně dostat až k manželství nebo partnerství. Je tedy jasné, že právně politická část sociálního organismu manželství bude utvářena někým jiným, než je tomu například u státu. V následujícím textu jsou proto uvedeny principy zejména na sociálním organismu státu, které je dále nutné na jiné sociální organismy (tj. města, rodiny, firmy) přizpůsobit.

Co je tedy trojčlennost sociálního organismu?

Tato idea společenského uspořádání vychází z následujících, poměrně jasných propojení konkrétních článků sociálního organismu a výše zmíněných sociálních potenciálů/principů:

DUCHOVNĚ KULTURNÍ ČÁST – SVOBODA

PRÁVNĚ POLITICKÁ ČÁST – ROVNOST

HOSPODÁŘSKÁ (EKONOMICKÁ) ČÁST – BRATRSTVÍ

Tato spojení se nyní pokusíme podrobněji přiblížit.

1.1. DUCHOVNĚ KULTURNÍ ČÁST – SVOBODA

- do této sféry spadá náboženství, věda, filosofie, umění ale také školství a národnost

Principem tohoto propojení je posilování individuálních schopností jednotlivce, které se současně uplatňují ve prospěch společnosti.

Dnes si snad již nedokážeme představit náboženství, vědu, filosofii a různou další kreativní činnost bez principu svobody. U škol však je tento pohled ne zcela běžně užíván. Škola a rodina by měla být pro žáka do 14 let společnou autoritou. To je však možné pouze v případě, kdy si rodič vybere z různých škol tu, která nejvíce vyhovuje jeho osobnímu světonázoru. Škola by pak měla mít svobodu ve volbě metodiky vyučování a výběru učiva. Stát by měl pouze dohlížet, aby si žáci osvojili základní znalosti a dovednosti. Dospělý student si pak další vzdělávací instituci/školu vybírá sám.

Do duchovně kulturní části také patří schopnost spravovat kapitál (např. továrny, nemocnice, statky, etc.), jenž nepatří do hospodářské části.

Pouze v duchovně kulturní části by měl být užíván princip soutěže a konkurence, především pak z důvodu konstruktivního vzájemného tříbení světonázorů.

Na rozdíl od ostatních částí sociálního organismu, je z hlediska trojčlennosti pouze v kulturně duchovní sféře možná existence principu skutečné svobody. Například svobodným tvořením myšlenek, kterými ve své podstatě nikoho neomezují. Zjednodušeně řečeno, myslet si může každý, co chce. Prostor je poskytnut různým, mnohdy i protichůdným názorům, a pokud tyto názory například sepíšeme do knih, mohou být tyto svazky bez problémů uloženy v knihovně hned vedle sebe.

1.2. PRÁVNĚ POLITICKÁ ČÁST – ROVNOST

- tento článek ošetřuje vztah člověka k člověku a skupiny lidí k člověku

V základní rovině jde o zajištění rovnosti základních lidských práv a povinností. Dále už by ovšem měl následovat princip, který vyjadřuje: do jaké míry si na sebe dobrovolně беру zodpovědnost a povinnosti, do té míry mohou růst i má práva.

V rámci trojnosti sociálního organismu státu se jedná zejména o zákony a dohodnutá pravidla ve společnosti, vytvářené mocí zákonodárnou, posuzované mocí soudcovskou a naplňované mocí výkonnou.

Moc zákonodárná

Zákonodárnou moc tvoří parlament a vláda.

Moc soudcovská

Moc soudcovskou zastupují soudci, kteří jednou nohou stojí na půdě článku právního a druhou na půdě článku duchovního, neboť každý rozsudek má mít výchovný význam. Soudci by rovněž měli být nezávislí na státní moci.

Moc výkonná

Moc výkonnou prezentuje především policie, armáda, dozorcí, bezpečnostní agentury, exekutoři a další. Tyto „ozbrojené“ složky zajišťují, respektive měli by zajišťovat, bezpečnost občanů.

Právně politická sféra jedná oprávněně, když zakazuje věci jednoznačně špatné. Na druhou stranu překračuje však již svoji kompetenci, nařizuje-li věci dobré. Například může zakázat prodej omamných látek, ale neměla by nařizovat, jak léčit. Nebo další příklad – může zakázat pornografii, ale neměla by nařizovat, jak vytvářet umění.

Měla by mít na starosti pouze věci, o kterých má svéprávný občan možnost si vytvořit úsudek.

Měla by být rovněž striktně oddělena od hospodářského života, protože z hospodářské části principiálně nemohou být odvozeny nejlepší impulzy pro vztahy mezi lidmi.

Právně politická část nemá být podnikatelem, ale pouze vytvářet pravidla a zařízení z právního vědomí lidí. Pokud se nastolí pravidla diametrálně odlišná od vědomí lidí, nebudou pochopena a dodržována.

Před zákonem, ať si jsou všichni rovni a mají rovnost šancí, včetně rovnosti v základních sociálních jistotách (např. podpora v nezaměstnanosti, důchod).

Součástí právně politické sféry by mělo být také vše, co se týká ohodnocení lidské práce – tzn. dohoda o pracovním poměru, zákoník práce, honorářové ceníky. Tvorba ceny by tak neměla být zařazena jen do ekonomické části, např. u architektonických návrhů by se soutěžila kvalita návrhů, nikoliv cena za provedení návrhu, jak je to dnes bohužel zcela běžné.

1.3. HOSPODÁŘSKÁ (EKONOMICKÁ) ČÁST – BRATRSTVÍ

- v této sféře je řešena výroba, distribuce a prodej výrobku a rovněž asociace výrobců, prodejců a spotřebitelů

Nyní se v hospodářství uplatňuje spíše princip svobody (tj. liberalismus v tržní ekonomice, princip tzv. volné ruky trhu), který vyvozuje konkurenci a soutěž ve smyslu „velký požívá malého“. Fenomémem současnosti jsou fúze nadnárodních společností a následný vznik gigantických korporací, kterým není schopen prakticky nikdo konkurovat. Především tento proces a jím nastavené klima způsobuje, že se obrovský majetek koncentruje do rukou velmi úzké skupiny lidí (cca 1%), což zpětně vyvozuje další neblahé vlivy na sociální organismus (např. rozšiřování

pomyslných sociálních nůžek – chudí stále více chudnou a bohatí bohatnou, zánik střední třídy).

Zcela odlišnou vizi nabízí výše uvedené propojení hospodářské sféry s principem bratrství. Tento koncept je založen na výrazně férovějším pojetí ekonomické soutěže s morálním podtextem, který v současné ekonomice mnohdy chybí. Velmi zajímavé jsou například možnosti zakládání různých družstev a asociací, které by byli schopny vzájemně konstruktivním způsobem spolupracovat ku prospěchu společenství, nikoliv jednotlivce či úzké skupiny lidí.

Tvorba asociací výrobců, prodejců a spotřebitelů je jedna z nejdůležitějších věcí, o které Rudolf Steiner hovoří. Tato uskupení by se měla možnost scházet a po transparentním odkrytí nákladové stránky výroby, prodeje a po zhodnocení reálného odbytu by společně dle principu oprávněného zisku určili spravedlivou a akceptovatelnou cenu. Nastavení výroby by pak mělo vycházet z potřeb spotřebitele. Současně by bylo nutné eliminovat maximální ceny a různé kartelové dohody.

Příkladem vnitropodnikového uspořádání pak může být iniciativa Tomáše a Antonína Baťových, kteří v meziválečné době dokázali vytvořit fungující společenský organismus velké firmy (tj. Baťovy závody Zlín).

Určitým ideálem v rámci fungování podniku či firmy je způsob odměňování, to znamená, že každý je ohodnocen dle svých zásluh a zodpovědnosti, které by měli být schopni ocenit také ostatní spolupracovníci.

1. 4. SPOLUPŮSOBENÍ ČLÁNKŮ SOCIÁLNÍHO ORGANISMU

Trojčlennost sociálního organismu neznámá radikální oddělení výše uvedených tří částí, tj. sféra kulturně-duchovní, sféra politicko-právní a sféra hospodářská/ekonomická. Naopak všechny tyto oblasti lidského konání se často setkávají, prolínají a doplňují. Rozdělení, které zde používáme, je důležité pro uchopení principu, který by měl být u konkrétní aktivity zvolen (tj. svoboda, rovnost, bratrství).

Spolupůsobení článků si můžeme demonstrovat na následujících příkladech:

Duchovně kulturní článek (například školy nebo filosofové) poskytuje článku právně politickému podněty pro úpravu legislativy. Patří sem také jakýkoliv počín architekta k vytvoření budov, v nichž uskutečňuje právně politický článek svoji činnost. Aktivity, které svým pojetím spadají do kulturní sféry, mnohdy přinášejí různé vynálezy, nápady a vylepšení, které lze následně využít v oblasti hospodářské/ekonomické. Je tedy zřejmé, že dění v kulturní sféře často předznamenává dění v ostatních životních člancích.

Sféra právně-politická naopak zajišťuje služby pro oblast duchovně-kulturní, například patentováním vynálezů, ochranou autorských práv nebo uložením základních požadavků pro školy, týkající se elementárních znalostí žáků a studentů. Článku hospodářskému/ekonomickému pak

může nabídnout např. zákoník práce a různé pracovní smlouvy či ujednání.

Článek hospodářský v rámci odevzdání daně ekonomicky podporuje článek právně-politický a stejným způsobem, nebo i jinak (např. donátorstvím) může zafinancovat i sféru duchovně-kulturní.

1.5. ZAJÍMAVÉ PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Práce:

Rudolf Steiner považuje za společensky škodlivé, že dělník musí prodávat svou pracovní sílu jako zboží. Říká, že tento fakt zraňuje lidskou důstojnost a je zároveň příčinou závažných sociálních konfliktů. Řešením by podle Steinera bylo zahrnutí práce do právně-politické sféry. Ta dle principu rovnosti stanoví důstojnou odměnu ne rovnou pro všechny, ale srovnatelnou pro práce podobné náročnosti. Práce by se tak stala pro hospodářský/ekonomický článek výrobní podmínkou, na které hospodářství/ekonomika nemá žádný vliv.

Vlastnictví:

Princip osobního vlastnictví kapitálu (např. továrny, statky) je zde rozšířen o možnosti dispozičního oprávnění, tzn. aktuální vlastník má právo s kapitálem disponovat, nebo může dispoziční právo převést na jinou osobu nebo skupinu osob. Takto může být právo disponovat majetkem předáno za života vlastníka nebo po jeho smrti. Dispoziční právo však může také zaniknout nebo být převedeno na veřejnost/společenství spolu s právem vlastnickým. Tento nezvyklý postup by se uplatnil v případě, kdy by kapitál již neplnil svoji úlohu nebo pokud by hrozilo nebezpečí, že bude zneužit k čistě mocenským účelům nebo pro osobní zisk. Princip dědického práva by pak měl být použit pouze v případě osobního majetku (tj. osobní pozůstalost), nikoliv kapitálu. Kapitál by po smrti majitele měl přejít do obecného vlastnictví a uplatňovat se dále například ve formě nadace. Tyto příklady jsou pouze názornou interpretací hlavní myšlenky, která spočívá v tom, že soukromé vlastnictví má sloužit určitému hospodářskému účelu pouze na dobu určitou (tj. v průběhu života jednotlivce/majitele) a poté přejít do veřejného užívání.

Peníze:

Peníze by podle Rudolfa Steinera měly být pouze poukázkou na zboží, které vyrobil někdo jiný a spotřebitel si ho následně odebere - „koupí“ z hospodářského systému za to, že pro tento systém již sám vyrobil zboží jiné. Aby peníze nebyly dlouhodobým uchovatelem hodnoty, je zde předpoklad, že by se podoba peněz čas od času měnila.

Půda a pozemky:

Jelikož půdu a pozemky žádný člověk nevyrobil – tzn. není to výrobek, tak jak jej chápeme – není možné půdu kupovat a vlastnit. Půda není zboží, nemá cenu a je pouze přírodou zapůjčeným výrobním prostředkem.

Půda a pozemky nemohou být vlastnictvím člověka, stejně jako jím nemůže být voda moří, jezer a řek, nebo vzduch, který dýcháme či sluneční záře. Podle Rudolfa Steinera vytváří vlastnictví půdy pouze další mocenské poměry nebo se stává dalším prostředkem pro vybírání různých daní.

Půda by měla být užívána buď pro účely hospodářské, kulturní, soukromé nebo pro dopravu. Přidělování pro toto užívání je dle Steinera zpočátku (při přechodu z dnešního společenského uspořádání na trojčlennost sociálního organismu) demokratickou záležitostí právně politické organizace. Změna takového „pronájmu“ půdy z jednoho uživatele na jiného by se však uskutečnila podle pravidel organizace pro svobodný duchovní život. Ta by na základě znalosti daných poměrů měla nejlépe posoudit, podle jakých pravidel má být přidělen uvolněný pozemek nebo usedlost do nového užívání.

Soudní pravomoc:

Dle ideje sociální trojčlennosti uplatňuje veřejné právo sféra právně-politická. Ovšem soukromé a trestní právo, které se týkají individuálních vztahů, by měly spadat do svobodné oblasti duchovně kulturní, neboť ke správnému posouzení případů z těchto právních oblastí je nutný náhled také do osobních poměrů. Dle Rudolfa Steinera by právo mělo být vyňato z anonymity všeobecných předpisů, posuzování právních deliktů by se mělo dít transparentně na veřejnosti přístupných místech (např. v městském sále) a za soudce by měla být obžalovanému určena lokálně známá osobnost z kulturně duchovního povolání, která jej v ideálním případě dobře zná. V určitých případech by si mohl obžalovaný mezi možnými soudci volit. Tak může důvěřovat, že bude nalezeno rozhodnutí se znalostí věci a především s nutným porozuměním pro jeho individuální situaci. Takováto reorganizace vymáhání práva by nám konečně také umožnila odstoupit od starozákonního principu odplaty nebo msty („oko za oko, zub za zub“), který může v duši zločince a na lidech kolem něj napáchat více škod, než-li samotný trestní čin. Princip, o který by justice měla usilovat, je vzbudit u pachatele vědomí následků činu a pohnout jej k poctivé lítosti a účinnému pokání.

Stanovení ceny, daní a práce se státním rozpočtem:

Rudolf Steiner v rámci tohoto tématu hovoří o vytvoření asociací výrobců, prodejců a spotřebitelů. Tyto spolky by se otevřeně měli dohodnout na skutečných nákladech na výrobu a prodej, o

skutečné poptávce po zboží a tak stanovit transparentní cenu.

Pro stanovení velikosti daní a následnou práci s rozpočtem by se měla sejít asociace právní a hospodářská a společně dohodnout, kolik prostředků je potřeba na fungování sféry právně-politické a duchovně - kulturní a za tímto účelem stanovit daň ze zisku pro sféru hospodářskou/ekonomickou.

Výše uvedené myšlenky naznačují, jakým konkrétním způsobem by princip trojčlennosti sociálního organismu mohl fungovat v praxi. Rudolf Steiner sám upozornil na skutečnost, že jeho názory a teze pouze naznačují směr, kterým by se naše společnost mohla ve svém vývoji dále ubírat, nešlo tedy o žádný „hotový“ program. Je tedy nutné, abychom tyto principy správně uchopili, doladili a přizpůsobili aktuálnímu dění a vývoji ve společnosti. K porozumění idejím o trojčlennosti je nutné nové, bdělejší vědomí. To, že Steiner se svými poznatky zatím neuspěl, je způsobeno jednak setrvačností zavedených institucí, neznalostí, ale také naší značnou pohodlností. Trojčlennost sociálního organismu by ze své podstaty pomohla výrazně napomoci ozdravení současného sociálního organismu a umožnit další krok ve vývoji člověka na Zemi.

1.5. VYBRANÉ ÚRYVKY POPISUJÍCÍ PRINCIPY TROJČLENNOSTI SOCIÁLNÍHO ORGANISMU

Níže uvedené úryvky byly převzaty z knihy Rudolf Steiner, *Die soziale Frage*, GA 328, přednáška z Curychu, 12. února 1919, str. 89nn.

- Ať jsem chudý nebo bohatý, vykořisťuji tehdy, získávám-li věci, které nedostane nějaký článek výroby, transportu nebo prodeje dostatečně zapláceno.
- Všechny zájmy a tím všechny životní poměry se změní, nemá-li už člověk při získávání nějaké věci na mysli sebe, nýbrž ty druhé.
- Je nutné vyvinout lásku k lidem jako k bytostem, které stejně jako já putují na Zemi svou životní cestou.
- Je nutné nejprve změnit obecný mrav lidí v sociálním organismu, aby taková společnost mohla fungovat na popsaných principech sociální trojčlennosti.
- Ve společenství, které je založeno na přílišném egoismu, se v nějakou dobu musí nutně dostavit bída, chudoba a nouze.
- Řešení sociální otázky nelze založit na víře v dobro člověka, nýbrž na znalosti člověka.

- Jestliže jeden člověk pracuje pro druhého, musí v něm nalézat důvod své práce. Má-li někdo pracovat pro celek, musí vnímat a cítit hodnotu, podstatu a význam tohoto celku. Takový celek nemůže být jen neurčitým součtem jednotlivců. Musí být naplněn opravdovým duchem, na němž má každý podíl a kterého i ten poslední jednatel bude vnímat. Pak si může říci: Tento celek musí mít duchovní poslání a tedy já chci přispět k tomu, aby toto poslání bylo naplněno.
- Úkolem současnosti je uvést lidi do stavu, kdy jeden každý koná práci pro celek ze svého nejnítěrnějšího popudu.
- Ani střízlivá ekonomická teorie nikdy nemůže být popudem proti egoistickým silám. Jediné, co může pomoci, je duchovní světónázor, který sám sebou, tím, co dokáže poskytnout, vstoupí do myšlenek, do citů, do vůle, zkrátka do celé duše člověka.
- Je zlou iluzí věřit, že nějací poslanci lidu v nějakém parlamentu mohou jakýmkoliv způsobem přispět ku prospěchu lidstva, není-li jejich působení přizpůsobeno hlavnímu sociálnímu zákonu.
- Léčivé je pouze, když v zrcadle lidské duše se zrcadí celé společenství a ve společenství žije síla jednotlivé duše.
- Jen když lidé chtějí, kráčí svět kupředu. Avšak k tomu, aby chtěli, je u každého nutná vnitřní duševní práce. A tu lze konat jen krok za krokem.
- V sociálním organizmu může člověk žít ze své vlastní práce zrovna tak málo, jak nemůže ani sám sebe sníst, aby se uživil.
- Když si zhotovuji kabát, kalhoty a podobně, nepracuji ve skutečnosti pro sebe, nýbrž vytvářím si možnost pracovat dál pro ostatní.
- Vždy znovu bude nutné, aby se lidská pracovní síla cestou veřejného práva stále znovu vyrvala ze spárů hospodářského života.
- Právní stát, chce-li se stát hospodářem, ochromuje hospodářský život. Hospodářský organizmus, chce-li si podrobit stát, usmrcuje systém veřejného práva, jeho život.

1.6. VYBRANÉ CITÁTY K TÉMATU TROJČLENNOSTI SOCIÁLNÍHO ORGANISMU

- Zlepšení komunikace mezi lidmi je první krok ke zkvalitnění sociálního organismu.
- Bez osvojení si soc. myšlení, neboli posílení zájmu o společné věci, vyzní naprázdno

i ta nejušlechtilejší snaha pomáhat bližním a žít s nimi v souladu.

- Kde každý cítíme hranici svého společenství? Je to plot mého domu, rodina, skupina kamarádů, hranice města, je to stát? Budeme někdy pociťovat radost z placení daní jako příspěvek společné státní komunitě? Vnímáme každý v našem státě společného ducha, pro kterého stojí za to učinit mnohé?
- Pokud změníme jen prostředí (pravidla, zákony) ve společnosti, nemůžeme očekávat, že se vše změní. Pro celkovou změnu je nutná taky osobní duševní práce každého jednotlivce.
- Každý společenský systém, který se kdy nastolí, bude následkem lidských myšlenek a pocitů. Proto je nutné kultivovat lidské myšlenky a pocity, ne jen společenský systém.
- Každá legislativa je funkční jen potud, pokud se může opřít o hodnotové a myšlenkové struktury, neviditelně přítomné ve vědomí většiny.
- Každá krajina má přesně takovou vládu, parlament a zákony, které vycházejí z vědomí většiny.
- Musíme si uvědomit, že neexistuje žádný efektivní mechanismus, žádná reorganizace, která přivede nápravu, pokud se nenapraví lidé sami.
- Je třeba pracovat také na duševních změnách jednotlivce.
- Stavíme věci na hlavu, pokud tvrdíme, že až se bude dařit v ekonomické sféře, pak teprve se povede i v kulturně duchovní. Nechápeme, že zdraví kulturně duchovní části sociálního organismu určuje, jak se bude dařit v ekonomickém sektoru.
- Hlavní příčiny bídy jsou v srdcích mužů. Tam, kde muž ze společné mísy povinností bere pro sebe největší díl a mísy práv nejmenší, tam je také konec bídy.
- Poměry nejsou vinny ničím. Vinní jsou vždy lidé. Poměry je třeba buď zvládnout, nebo se jim přizpůsobit.
- Z členění na sociálně trojčlenný organismus vzniká vyšší jednota, která umožňuje soužití lidí na skutečně lidské úrovni.

Příklady aplikace principů trojčlennosti sociálního organismu v praxi:

- Zlínský podnik Baťa
- Barum Continental

DRUHÁ ČÁST

2. Kampanička – popis

Kampanička vznikla jako nezávislá občanská iniciativa počátkem roku 2014. Jako hlavní cíl a smysl své existence měla a nadále má podporu komunikace mezi lidmi. V prvním roce činnosti byla její aktivita zaměřena primárně na podporu dialogu mezi kandidáty do vrchlabského zastupitelstva a voliči (tzn. občany města Vrchlabí) v rámci předvolebního dění. Nyní je hlavní náplní Kampaničky především obecná podpora komunikace mezi zastupitelstvem, městskými komisemi, organizacemi a jednotlivci.

2.1. Kampanička – jak vznikla a jak probíhala?

Jednoho dne jsem po dlouhé době potkal svého kamaráda Petra, který zrovna kamsi pospíchal. Stihli jsme se pozdravit, vyměnit pár vlídných slov a po konstatování, že je to opravdu dlouho od našeho posledního setkání, domluvili jsme si společný oběd. To jsme ještě nevěděli, že těchto setkání u oběda bude mnohem více a Kampanička nám tak zajistí pravidelnou životosprávu.

Zmíněná první schůzka se konala na přelomu měsíce března a dubna roku 2014. Diskutovali jsme, co nového nás potkalo a postupně se dostávali také k aktuálním dějům ve společnosti, které jsme součástí. Otevřeli jsme téma komunikace a vzájemného porozumění lidí ne ve smyslu povrchním, ale i ve smyslu skutečného porozumění hlubšího (duševního), tedy vědomého porozumění v myšlenkách i pocitech. Dostali jsme se také k tématům morálky, ctností a společných kulturních hodnot, které nám často chybí, nestaráme-li se o ně vědomě. Hovořilo se rovněž o komunitě města, politice a blížících se komunálních volbách - o tom, jak vše funguje a jak v této oblasti máme stále co vylepšovat. Diskutovali jsme otázky typu: *Jaká je role zastupitele v maloměstě?, Jaký je volební systém?* a zda je důležitější strana nebo kandidující člověk, kterého by mohl na maloměstě, podobně jako na vesnici, téměř každý osobně poznat. Když už náš hovor začínal sklouzávat do hospodského švitoření, shodli jsme se, že slova popisující naše myšlenky jsou sice pěkná, ale nutné jsou především činy. Oba jsme cítili, minimálně v okruhu lidí kolem sebe, určitou změnu nálady a

přemýšlení ohledně komunální tematiky. Co tedy můžeme my osobně v této věci udělat? Tak zněla naše hlavní otázka. Výběr padl z mnohého diskutovaného právě na komunikaci a komunální volby do zastupitelstva. Komunikaci mezi lidmi oba vnímáme jako úhelný kámen všeho dění mezi lidmi kolem nás a nutno říci, že komunální volby do zastupitelstva se tehdy nabízely jako šance uchopit danou situaci a vytvořit projekt. Současně jsme se s Petrem chtěli pokusit zažehnout jiskru „nových, komunikačně vstřícných“ dob v našem městě, které máme rádi a ztotožňujeme se s ním. Jelikož Petr v minulosti o podobných nápadech mnohokrát přemýšlel a rozuměli jsme si v tomto velmi dobře, dařilo se nám zformulovat základní cíle i harmonogram nutných prací našeho snažení poměrně hladce. (viz textová příloha č. 2) Klíčovými komunikačními kanály se stal dotazník (viz textová příloha č. 1) a předvolební diskuzní setkání. Dotazník byl koncipován tak, aby každý kandidát do zastupitelstva měl možnost jej vyplnit a každý volič si jej mohl posléze přečíst. Smyslem předvolebního diskuzního setkání pak bylo dobrovolné osobní setkání voličů a kandidátů napříč volebními seskupeními.

Během dubna se podařilo v rámci dalších schůzek rozšířit a upřesnit otázky do dotazníku, prodiskutovat způsob propagace projektu a také vymyslet jeho jméno, tedy „Kampanička“. Tento název je pochopitelně spojený s tehdejší předvolebním děním, ale také v sobě, podle našeho názoru, obsahuje něco rodinného či sousedského, něco co označuje lokální aktivitu pro komunitu „maloměsta“ Vrchlabí. Celkový název našeho snažení se následně rozšířil na „Kampanička aneb poznej své kandidáty“.

Již koncem dubna se naše dvojice rozšířila o Zdenku, která se s hlavními myšlenkami a celkovým pojetím velmi rychle ztotožnila. Podařilo se opět vylepšit dotazník, napsat úvodní článek do médií a vybraly se hlavní osobnosti, které by mohly projekt podpořit a zároveň vytvořit jakýsi komunikační (osobní i elektronický) uzel na rozšiřování povědomí o Kampaničce mezi obyvateli města.

Již na začátku května se hlavní skupina rozšířila o Jirku, Kubu, Míšu a Zdendu. Všichni se svými nápady zapojili do dění. Jirka zejména organizačně, Kuba jako správce facebooku a Míša jako naše

jazyková korektorka. Vznikla také podpůrná skupina (Radek, Simona, Honza a další), která měla za úkol především mediální podporu a propagaci. Začali jsme pravidelně zasílat zprávy k představení Kampaničky do místního tisku (tj. časopis Puls) a definovali se jako nezávislá občanská iniciativa.

Dle připraveného plánu se nám podařilo pohovořit s oběma místostarosty a starostou zejména o jejich názoru na námi zamýšlenou činnost. Jejich zpětná vazba byla vesměs pozitivní. S nepochopením jsme se setkali pouze u pana místostarosty X, který byl paradoxně Petrův prvotní tip na jasného spolupracovníka a podporovatele. Domluvili jsme se také se zástupci vrchlabského Kulturního domu Střelnice, kteří nás sice osobně podpořili, avšak protože fungují jako příspěvková organizace města Vrchlabí, bylo nutné mít na propůjčení sálu k závěrečné diskuzi souhlas rady. Po následných rozhovorech jsme od vedení města dostali zprávu, že můžeme počítat s podporou v rámci zapůjčení prostor pro debatu, inzerce na městských vývěsních plochách a uveřejněním zprávy v městském časopise Puls. Náklady na zaplacení programátora, moderátora a jiné obdobné investice ovšem radnice hradit odmítla.

V červenci se již chystal text pro zmocněnce stran z minulého volebního období, kteří měli kontakty na členy kandidátek a mohli tedy předat zprávu o Kampaničce do stranických seskupení. Tento text, jako většina ostatních, vznikl tříbením prvního návrhu všemi, kteří se chtěli této zdlouhavé práce zúčastnit. Podařilo se také vytvořit základní verzi stránek Kampaničky a připravit ke spuštění facebookový profil. Neméně důležité bylo i logo, které jsme vybírali z šesti návrhů a také výroba plstěných odznaků ve stylu loga, umístěného na špendlíku po vzoru špendlíků Vontských. Diskutovalo se také jméno moderátora závěrečné debaty. Hledali jsme člověka, který by byl pokud možno nezávislý na dění ve městě, ovšem také trochu znalý poměrů, které ve Vrchlabí fungují. Funkce elektronického dotazníku jsme ladili zejména s naším programátorem Zdeňkem. Nejdůležitější byla volba postupu při jeho vyplňování a ochrana před možnou falzifikací.

V srpnu konečně došlo ke spuštění facebooku s informacemi o Kampaničce a také s prvními aktualitami o již vyplněných dotaznících. Také byl do redakce časopisu Puls odeslán klíčový článek,

který probudil emoce u čelního představitele strany Volba pro město, pana X². Zažádali jsme dle předchozí domluvy Město Vrchlabí o možnost prezentace vyplněných dotazníků v zářijovém časopisu Puls s odhadem cca 12ti stránek. Bohužel, jak jsme se postupně dozvěděli, nejprve nám zástupci samosprávy snížili počet na cca polovinu a poté pouze na jednu stránku A4 s odůvodněním, že se jedná o podmínky, které má každé kandidující uskupení. Nebylo to poprvé a naposled, co jsme se potýkali se zařazením naší občanské iniciativy mezi politická uskupení, tedy kandidující politické strany (viz dále). V návaznosti na diskuzi Kampaničkářů došlo také ke změně pořadí podepisovaných jmen pod našimi články tak, aby alespoň hrubě reflektovaly pracovní nasazení jednotlivců³. Dále bylo potřeba pokračovat s úpravami webových stránek, kde se technicky připravovalo zveřejnění dotazníků a také s aktualizacemi facebookového profilu. Bylo nutné začít informovat kandidáty, kteří již částečně vyplnili dotazník, aby dokument dokončili, vytiskli a podepsaný odnesli na městský úřad panu tajemníkovi, jak bylo od začátku stanoveno. Tento poslední autorizační krok byl zvolen jako ochrana před možným falsifikováním dotazníků. Podařilo se také zorganizovat schůzku s jedním z navržených moderátorů, panem Petrem Ticháčkem. Koncept Kampaničky ho zaujal. Preferoval ovšem, zejména kvůli zatím neznámému počtu účastníků, uspořádání diskuze formou „hlediště vs. jeviště“, což se neshodovalo s našimi představami společné diskuze u pomyslného „kulatého stolu“. Koncem srpna se nám ozval pan X jako zástupce seskupení Volba pro město, kterého pobouřil text v našem článku².

Začátkem září jsme začali umísťovat autorizované dotazníky na web Kampaničky. Uzavřených jich stále nebylo mnoho, a proto jsme se rozhodli vyzkoušet sílu internetu. Připravil se e-mail představující Kampaničku s žádostí na čitatele, které tyto myšlenky zaujaly, k vyjádření podpory na facebooku nebo k přihlášení se do databáze pravidelných respondentů a podporovatelů na webových stránkách. Výsledek tohoto průzkumu podpory měl mimo jiné posloužit k ukázce, jak mnoho lidí skutečně stojí o činnost Kampaničky a v kladném případě měl podpořit účast kandidátů.

Uvedené zprávy jsme rozeslali nejen po připravených podporovatelích, kteří pocházeli z různých

² Podrobněji rozebráno v kapitole č. 2.2.1)

³ Podrobněji rozebráno v kapitole č. 2.2.3)

odvětví a rozeslali je dále, ale také po dalších známých a přátelích, které by, dle našeho přesvědčení mohla takováto iniciativa oslovit. Zpráva o našich aktivitách se tedy měla šířit takovouto „pavučinou“. Podporovatelé se postupně začali přihlašovat, ovšem v počtu, který rozhodně nebyl tak velký, jak jsme doufali.

Třetího září jsme uskutečnili skype hovor s Blaženou Huškovou, další vytipovanou moderátorkou do závěrečné debaty. Tu naše aktivita ihned zaujala a nám zarezonoval její postoj a přístup k závěrečné diskuzi. Hlavní pojetí jednoúrovňového řešení bez rozdělení „jeviště vs. hlediště“ jí byl velmi blízký a brzy jsme zjistili, že s moderováním podobných projektů má dobré zkušenosti. Naplnilo nás to nadějí možné spolupráce, ovšem námi navržením termín debaty zatím zapadal do Blaženiných plánů velmi nejistě.

Pomalu se objevovali také kandidáti, kteří neměli čas odevzdat vytisknutý dotazník u tajemníka městského úřadu. Byli jsme trochu na pochybách, zda takový člověk, který v dotazníku zaškrtl jistou účast na vedení města v případě zvolení, myslí svou kandidaturu zcela vážně.

Setkávali jsme se také s nepochopením našeho projektu. Jak jsem již zmínil, Kampanička byla mnohdy chápána jako kandidující strana či jako uskupení, které nějakou stranu podporuje, nebo dokonce jako „fasáda“ někoho vlivného v pozadí. Tyto mylné představy dokládá např. zpráva od jednoho z návštěvníků Kampaničky na facebooku (tj. pan Vejslav). I proto jsme se rozhodli, že zřídíme odpovědi na často kladené otázky (tzn. FAQ) přímo na webu⁴. Zajímavým počinem pak byla naše společná tvorba článku do časopisu Puls, který měl mj. vysvětlit určitá nedorozumění, která vplynula z rozhořčeného telefonátu s panem místostarostou X, zprávy od pana Vejslava a dalších. Po dlouhém e-mailovém ladění jsme se rozhodli, že se naši zprávu pokusíme zjednodušit a zcela přeformulovat. Sešli jsme se nakonec ve třech a do půlnoci výslednou podobu příspěvku společně tvořili⁵.

Ze stran KDÚ-ČSL a KSČM se nám nedostalo jedině reakce na naše „kapaničkářské“ podněty, proto jsme se v rámci korektnosti pokusili někoho z těchto seskupení znovu kontaktovat. Naše snaha

⁴ Podrobněji rozebráno v kapitole 2.2.6)

⁵ Podrobněji rozebráno v kapitole 2.2.5)

v této věci byla plodná, neboť nakonec se vyplňování dotazníků zúčastnili také kandidáti z KDÚ – ČSL.

Po finálním upozornění kandidátům, kteří neuzavřeli dotazník, jsme dle dlouhodobě avizovaného data 15. září ukončili sběr dotazníků. Okamžitě jsme započali s tvorbou dokumentu, který sumarizoval všechny získané informace do tabulkové formy. Hlavními požadavky na tento výstup byly jasná orientace, čitelnost a minimální formát. Našlo se několik opozdilců, kteří sice odevzdali dotazník po termínu, avšak v rámci co nejširšího záběru projektu jsme se rozhodli, že je do seznamu zařadíme. Jak jsem již uvedl, původně měl být tento dokument přílohou místního časopisu. Jelikož se ale město usneslo, že můžeme využít pouze jednu stranu A4, bylo třeba financovat tuto přílohu zvlášť. Podařilo se získat pár sponzorů a ostatní jsme tiskli sami, jak kdo mohl. Někteří z kandidátů, kteří se rozhodli dotazníky vyplnit, se ozvali bohužel až po vytištění tohoto sborníku. Umožnili jsme jim tedy alespoň zveřejnění na našem webu.

V době, když už visely hotové plakáty, upozorňující na konání finální předvolební diskuze v kulturním domě Střelnice ve vývěsních skříních a odvysílala se v této věci také krátká reportáž do rádia, ozval se nám zmocněnec z KSČM, zda myslíme naši nestrannost vážně. Jejich zkušenost z předvolebních setkání, která proběhla v minulosti, nebyla příliš pozitivní, především kvůli porevolučnímu antikomunistickému naladění většinové společnosti. Ačkoliv jsme byli opravdu různých osobních názorů na KSČM, odpověděli jsme, že ačkoliv je již dávno po termínu odevzdání vyplněných dotazníků, jsme ochotni se sejít, podiskutovat a vymyslet případné řešení jejich účasti na finální diskuzi. Zástupce KSČM se nám však již více neozval.

Začátkem října jsme již měli rozesláno v několika vlnách pozvánky na finální diskuzi jak kandidátům, tak případným voličům. Zjistili jsme, kde všude se prodává městský časopis Puls, a rozdělili si sektory. Téměř všude byli prodejci ochotni přiložit k Pulsu naši „kampaničkářskou“ volební přílohu nebo ji nabídnout lidem, které toto téma zajímalo, samostatně. V některých prodejnách tiskovin, tzv. „tabácích“ se již druhý den volební příloha nenacházela, a tak bylo nutné materiály dotisknout

a znovu je roznést.

Na pořádání diskuze se nám podařilo získat také pár sponzorů, kteří darovali malé občerstvení, kávu, čaj a víno. Také kdo mohl z Kampaničky, tak něco k snědku upekl či připravil. Ačkoliv jsme chtěli, aby diskuze o budoucnosti Vrchlabí byla vedena konstruktivně, nebylo vždy zcela jednoduché i pro zkušenou moderátorku tuto linii udržet. Zdálo se, že většina zúčastněných byla připravena spíše na emotivní diskuzi plnou výčitek kvůli „křivdám“ z minulosti a osočování. Osobní dotazy, kdy měli kandidáti prozradit své klady, zápory a záliby nemálo z nich zaskočily.

Diskuze se mj. zúčastnil i současný pan starosta, který město Vrchlabí vede již několik volebních období. Především pro něj nebyla diskuze jednoduchá, protože téměř všechna kritika přirozeně směřovala na jeho hlavu. Proto po ukončení diskuze urychleně místo jejího konání opustil. Pan místostarosta X, jehož volební seskupení se z důvodu rozhodnutí většiny nakonec Kampaničky nezúčastnilo, se ale přišel podívat. V následném rozhovoru mi sdělil, že kdybychom všechno takto mysleli již od začátku, také by se byl zúčastnil. Jeho reakce, zejména po všem tom předchozím vyčerpávajícím vysvětlování v průběhu projektu, mě utvrdila v tom, že je opravdu velmi složité, aby jeden člověk pochopil druhého, neboť jsme od začátku až do konce měli jasný koncept a stále dokola jej vysvětlovali.

Po proběhlé diskuzi následovalo setkání všech „kampaničkářů“, včetně moderátorky Bláži a provedli jsme důležité vyhodnocení a zpětný pohled na celý projekt (viz textová příloha č. 7).

Po diskuzním setkání se naše konání zaměřilo především na doplňkové činnosti jako například umístění upřesňujícího návodu jak volit a videozáznamu z diskuze na našem webu, shrnutí voleb a označení možnosti komunikace se zastupitelstvem prostřednictvím odborných komisí.

Také jsme v rámci povolebního hodnocení žádali o vyjádření jednoho kandidáta, který v dotazníku vyplnil možnost, že v případě zvolení do zastupitelstva je připraven se této služby zhostit. Po svém zvolení ovšem předal svůj mandát svému kolegovi⁶.

---

⁶ Podrobněji rozebráno v kapitole 2.2.8)

2.2. Výběr zajímavých částí a jejich rozbor

2.2.1. Pan místostarosta X, vůdčí kandidát seskupení Volba pro město

Setkání s tímto člověkem nám přineslo spoustu zpětných vazeb a ponaučení. A za to bych mu rád poděkoval. Byl jedním z těch, kteří s naší činností nesouhlasili, a také se vyplnění dotazníku a finální diskuze jako kandidát nezúčastnil. Ovšem nebál se o tom s námi hovořit, což bylo velmi důležité.

Poprvé jsem já i Petr s panem X o Kampaničce diskutovali v jeho kanceláři v rámci našich setkání s hlavními představiteli města. Dle Petrova názoru byl jasným spolupracovníkem našeho projektu. Nicméně po chvíli vysvětlování se ukázalo, že tomu tak úplně nebude. Jeho postoj byl spíše stranický a stejně tak směry a cíle, uvedené v dotazníku, viděl spíše v rámci domluvy celé kandidující skupiny Volby pro město (VPM) než na individuálním přístupu jednotlivých kandidátů.

Dále jsme se společně několikrát bavili o nezávislosti celého projektu, o myšlence vykročit vstříc voličům a navázat tak bližší osobní kontakt mezi občany a budoucími zástupci samosprávy. Dostali jsme se také k tomu, že pro kandidáty je tato prezentace veřejnosti téměř bez práce a také zdarma. Nedokázali jsme se však domluvit. Některé otázky v dotazníku se mu nezdály vhodné, některé zase nadbytečné a celý náš projekt považoval za velmi diskutabilní. V doručeném e-mailu jsme se dozvěděli, že každý z kandidátů VPM se bude moci rozhodnout o své účasti v Kampaničce osobně (tento e-mail viz textová příloha č. 3).

Z hovoru s dalším kandidátem VPM jsme se dozvěděli, že jim vyplňování dotazníku připadá jako nátlak, a také proto se jim projekt Kampaničky nezdá.

V zářijovém Pulsu jako každý měsíc vyšel náš článek (celý článek viz textová příloha č. 4), který obsahoval větu:

„Vážíme si všech kandidátů, kteří otevřeně vyplní dotazník Kampaničky a věříme, že právě z těchto „čitelných“ vstřícných osobností se bude skládat nové zastupitelstvo.“

A jelikož se pan místostarosta X se svými spolustraníky s největší pravděpodobností nechystali přes Kampaničku prezentovat, zavolal nám a rozhořčen začal vysvětlovat, že nejsou žádní kandidáti druhé kategorie, začal zpochybňovat naši nestrannost, ptal se, kdo za námi stojí, hovořil o tom, že ovlivňujeme veřejnost, a že na to musí reagovat. Opět jsme se mu snažili vyložit, že to nebylo takto myšlené, možná trochu nešikovně formulované, ať si to rozhodně nebere osobně.

Následně vyšel na webu VPM článek (viz textová příloha č. 5), který avizoval, že kandidáti se nakonec rozhodli neúčastnit se projektu Kampaničky, protože se úplně neshodují s jejím obsahem. Neznamená to tedy, že by kandidáti Volby pro město „kašlali“ na voliče, ale pouze se budou prezentovat sami a jinak.

Jak jsem uvedl v předchozí kapitole, pan X se jako divák zúčastnil finální diskuze v Kulturním domě Střelnice. Pohovořili jsme společně po ukončení diskuze a pan místostarosta byl jejím průběhem nadšen. Sdělil mi, že pokud bychom takto vystupovali již od začátku, určitě by se zúčastnil.

Netvrdím, že jsme byli v komunikaci bezchybní, nicméně naše základní myšlenky, teze a program byl již od počátku dán a v diskuzích s panem X jsme se obzvláště snažili naslouchat a hovořit co nejjasněji, aby nedocházelo k dalším nemilým nedorozuměním. I přes veškerou naši snahu ke vzájemnému porozumění došlo téměř na konci celé akce a musím říci, že cesta k tomuto konsenzu opravdu nebyla snadná. Díky panu X jsem si opět silně uvědomil, jak těžké občas bývá, i přes veškerou snahu porozumět druhému člověku. Za to panu místostarostovi děkuji.

2.2.2. Komunikační střety mezi námi

Ačkoliv jsme si povětšinou naše interní diskuze užívali, docházelo mezi námi ke střetům rozdílných názorů. Tyto situace byly jistým prověřením našich osobních komunikačních dovedností. Snažili jsme si samozřejmě uvědomovat, že rozdílný názor může být požehnáním, ze kterého, pokud se dobře uchopí, promyslí a prodiskutuje, může vzniknout kvalitní a člověka obohacující závěr. V průběhu jednání se přirozeně projevovaly také rozdílné temperamety jednotlivých diskutujících. Osobně si myslím, že všechna naše setkání byla velmi obohacující, vedoucí k potřebným řešením. Snad to bylo zapříčiněné zejména vědomým uchopením následujících základních pravidel:

- vize jasného společného cíle, ke kterému je nutné směřovat
- radost ze společné činnosti, smyslu společné tvorby a precizování nápadů
- zkrocení přemíry ješitnosti k vlastním názorům
- respektování všech ostatních názorů a pokus podívat se na věc z více úhlů pohledu
- obecný nadhled a schopnost nebrat si věci osobně
- hovořit pokud možno bez přemíry emocí
- možnost veta, pokud by někdo shledal například nějaký nápad za naprosto nepřijatelný.

2.2.3. Změna pořadí podpisů pod články

Na první pohled by se mohlo zdát, že je to záležitost marginální, nicméně si myslím, že z hlediska dobrého fungování celku to nakonec byla věc podstatná. Pořadí jmen pod všemi našimi články vznikalo víceméně podle toho, jak se který člen ke Kampaničce postupně připojoval. Neodpovídalo tedy úsilí, kterým se do činnosti jednotliví kolegové zapojovali. Někomu to evidentně bylo jedno, někomu na tom záleželo více. Docházelo také k tomu, že někteří podepsaní s postupem času ztratili přímý kontakt s děním hlavní skupiny. Nepůsobilo pak příliš profesionálně, když se jich někdo zeptal

na aktuální dění či podrobnost a oni nebyli v obraze. Nakonec jsme se rozhodli, že pořadí pozměníme a všichni byli spokojeni.

2.2.4. Boj s leností a nenaplněné sliby

Asi každý občas bojuje s tzv. „lenorou“ a musí vyvinout jisté úsilí, zvláště pokud má navíc spoustu jiné práce, aby byl schopen dostát svým slibům před druhými nebo i sám před sebou. Alespoň já osobně jsem u sebe podobná hnutí pociťoval. Někdy se mi opravdu nechtělo a do vědomí se mi (podobně jako při sepisování této práce) vkrádali myšlenky na to, co jiného ještě musím udělat, nebo že bych mohl práci odložit na později a jiné obdobné demotivační pohnutky. Bylo pro mě osobním uspokojením, když se mi úkol, který jsem si dobrovolně zvolil, podařilo splnit. Určitě mi k tomu velmi pomáhalo vědomí zodpovědnosti za ostatní spolupracovníky a také vědomí toho, že jsem součástí dobře fungujícího seskupení lidí, o které je třeba se starat, aby prospívalo.

Nicméně se někomu občas stalo, že svůj niterný souboj prohrál. Měli jsme ovšem vždy dostatek sil na to, abychom se vzájemně zastoupili, bylo-li to třeba, a tak mohli celkově pokračovat dál.

2.2.5. Tvorba společných článků

Samotná tvorba byla vždy velkým zážitkem. Většinou probíhala tak, že někdo první návrh potřebného tématu rozpracoval a poskytl e-mailem ostatním, kteří ho doplňovali, přepisovali a tříbili. Tak se pomalu rodily varianty, které se nakonec v rámci společné diskuze zcela doladily a odsouhlasily. Míša, naše dvorní korektorka textu, vše pečlivě opravovala, někdy až tak často, že opravovala i nehotové verze, což bylo poměrně neefektivní.

Naše pojetí společného tvoření vyžadovalo, stejně jako naše diskuze, uvědomění toho, že pokud poskytneme příliš prostoru své vlastní ješitnosti, nic kloudného dohromady nevytvoříme nebo to v lepším případě bude trvat velmi dlouho. Bavil jsem se při sledování, jak se může prostý článek do časopisu tímto způsobem tvorby rozvinout a vyprecizovat.

Zajímavá byla podle mého názoru zejména tvorba článku reagujícího na četné podněty z okolí, jako například kdo za námi je, pro koho pracujeme, kdo je náš statutární orgán, kdo nás platí, případně co jsme za politickou stranu a také na reakci pana místostarosty X. Navrhl jsem počáteční verzi této odpovědi, která mi dala poměrně zabrat. Jednak nebylo jednoduché samo její téma a rovněž jsem se velmi snažil, aby naše reakce byla srozumitelná i nezajímavým čtenářům. Po usilovném snažení jsem text rozeslal všem ostatním. Chvíli jsme ho ladili a upravovali. Nicméně se nám stále nedařilo myšlenky naformulovat tak, abychom vyjádřili přesně to, co bylo třeba. Termín odevzdání se blížil, a proto jsme se rozhodli, že se v užší sestavě společně sejdeme a pokusíme se společně

vytvořit článek znovu. Nebylo to pro mě úplně jednoduché. Cítil jsem nepříjemný pocit z toho, že z mé práce a úsilí nezůstane takřka nic. Řekl jsem si ale, že je to pro mě zajímavá zkouška a s vědomím, že na konci naší společné práce vznikne potřebná kvalitní reakce, jsem se do toho s přáteli pustil. Tvořili jsme nejprve všichni spolu, ale po chvíli jsem si všiml, že zcela ztrácím nit' a naopak Zdeňka s Petrem si vzájemně předávají a doplňují nápady. Má snaha zapojit se do dění stále krachovala. Nicméně viděl jsem, že se do toho opět zamotáváme a místo jednoduché, krátké a výstižné odpovědi na výše uvedené tvoříme zbytečně složitý a dlouhý text. Bylo opět nutné se zastavit a podívat se na celou strukturu hlavních sdělení článku z určitého nadhledu. Nakonec se nám podařilo vše, co bylo nutné popsat stručně a jasně. Tento základní koncept jsme následně uchopili a co bylo třeba, více rozpracovali. Výsledný text, který jsme dokončili pozdě v noci, byl následně zbývajícími kolegy pouze lehce upraven a jeho finální verzi jsme odeslali do redakce časopisu Puls (znění tohoto článku viz textová příloha č. 6). Radost, že se nám podařilo článek skutečně vyladit, zejména když jsem porovnal svou první verzi s finálním zněním textu, byla veliká. Rozdíl mezi nimi byl zásadní ve všech směrech. Z formulovaných myšlenek, které obsahovaly také odpovědi na nejčastěji kladené otázky, jsme posléze vytvořili webovou část FAQ (často kladené otázky). Naše snaha a společně vynaložené úsilí nám v konečném důsledku přineslo velký užitek.

2.2.6. Mylné vnímání občanské iniciativy jako politické strany

Mnohokrát se nám přihodilo, že Kampanička, opakovaně deklarovaná nezávislá občanská iniciativa, byla zaměňována za politickou stranu, nebo za sdružení s právní subjektivitou. Setkávali jsme se s otázkami typu „Kdo za Vámi stojí?“, „Kdo vás platí?“, nebo kdo je naším statutárním orgánem. Snažili jsme se na tato nedorozumění vlídně reagovat a neúnavně jsme pořád dokola vysvětlovali, že Kampanička je jako nezávislá občanská iniciativa seskupením lidí, kteří mají společný cíl (tj. podpora komunikace), dělají vše pouze ze svobodného rozhodnutí, ve svém volném čase, zadarmo, pro dobrý pocit a z přesvědčení, že je to dobré udělat a nejsou napojeni na žádnou politickou stranu. Někdo to zřejmě nepochopil zpočátku a někdo to možná nechápe dodnes.

2.2.7. Předvolební debata v Kulturním domě Střelnice a její zhodnocení

Den před finální debatou se nám podařilo vytvořit zasedací pořádek. Stoly stály uspořádané do půlkruhu a jejich počet byl přizpůsoben předpokládanému počtu kandidátů. Naproti stolům byly umístěny židle pro diváky, seřazené do segmentů, které tvořily rovněž půlkruh. Vznikla tak příjemná jednoúrovňová kompozice ve tvaru elipsy, kde diváci i kandidáti seděli přímo proti sobě.

Stoly byly opatřeny ubrusy a místnost označena v náležitých místech připravenými plakáty. Důležité

bylo také vyvěsit písemné upozornění, že se z debaty bude pořizovat videozáznam.

Debata s názvem „Vrchlabí 2014 – 2018 aneb Na čem nám záleží“ se konala ve středu 1. října 2014 v 19:00. V předsálí byly připraveny uvaděčky, rozličné pohoštění od sponzorů a také mapa města, kde mohl každý návštěvník umístit špendlík do místa, odkud pochází. V hlavním sále byla připravena registrace kandidátů, uvaděč, kameraman a další.

Připravený program byl rozdělen do tří částí:

- Kdo je kdo? (kandidáti se představují)
- Co je pro budoucnost Vrchlabí důležité (diskuze kandidátů)
- Občané se ptají (kandidáti, mají-li chuť, odpovídají)

Diskuze nebyla úplně jednoduchá, ale celkově probíhala v dobrém naladění. Bylo vidět, že moderátorka Blažena Hušková je opravdu zkušená. Nemálo kandidátů zaskočily otázky osobnějšího rázu, např. „Máte rád švestkové knedlíky?“. Cílem těchto otázek bylo především rozptýlit počáteční hutnou atmosféru plnou očekávání. To se však ne vždy povedlo. U určitých kandidátů bylo patrné, že se připravili na útočný styl, který známe z rétoriky televizních předvolebních debat. Někdy to bylo skutečně složité, ale musím říci, že si moderátorka Blažena vždy věděla rady. Naše snaha byla jasná. Pokusit se vést otevřenou debatu s pohledem upřeným nikoliv do minulosti, nýbrž do budoucna. Každý z účastníků měl možnost jednotlivé kandidáty lépe poznat a případně se v třetí části diskuze i na něco optat. Ten kdo neměl chuť veřejně hovořit, mohl svůj dotaz napsat na připravené papíry a vhodit do proutěného košíku.

Finální diskuze se nakonec zúčastnilo 18 diskutujících kandidátů, zbývající z celkového počtu cca 60ti lidí byli diváci. Ovšem i mezi posluchači byla téměř polovina z nich kandidujících, kteří byli zjevně zvědaví, co se bude dít. To nás nejen s ohledem na naše celkově vynaložené úsilí mrzelo.

Po skončení vlastního programu se někteří posluchači a kandidáti zastavili v předsálí a následná otevřená debata probíhala právě tam.

Jak jsem zmínil výše, po ukončení debaty se členové Kampaničky sešli, včetně moderátorky Blaženy a proběhlo zhodnocení jak výsledků finální diskuze, tak celé naší dosavadní práce. Měli jsme radost, že se podařilo prolomit nedobrou zkušenost z jiného předvolebního setkání, které se odehrálo již před mnoha lety. Zajímavý byl zpětný pohled každého zúčastněného. Došlo ke konsensu, že společná práce na Kampaničce měla sílu, že to byl „tah na branku“ a všichni jsme z toho měli určitý pocit naplnění. Shodli jsme se při pohledu na průběh našeho společného projektu, že každý pracoval jen tak trochu a ostatní mnohem více, což byl pro mě osobně velice zajímavý moment.

Dále se diskutovaly možnosti vývoje činnosti Kampaničky do budoucna. Došli jsme k závěru, že role

komunikátora je tím hlavním, co často ve městech chybí, na maloměstech typu Vrchlabí zvláště. Shodli jsme se, že nikdo z nás by neměl jakýmkoliv způsobem skrze tuto iniciativu prezentovat osobní názory - naopak Kampanička by měla být nezávislým komunikačním servisem komunity města Vrchlabí. To je pro mnohé z nás dalším podnětem k zamyšlení, neboť Kampanička byla přirozeně složena spíše z lidí, kteří jsou tvůrčí, a tedy potřebují své názory vyjádřit.

Moderátorka Blažena z tohoto závěrečného setkání vytvořila zápis (viz textová příloha č. 7).

2.2.8. Popletená diskuse s panem Jüptnerem

Po volbách jsme se rozhodli shrnout výsledky voleb do samostatného článku, který měl být, podobně jako naše předchozí texty, uveřejněn v časopise města Vrchlabí, v Pulsu. Rozhodně jsme tím nezamýšleli výsledky voleb jakkoliv hodnotit. Všimli jsme si, že jeden z kandidátů, kteří byli do zastupitelstva zvoleni, na ustavující schůzi zastupitelstva nedorazil a hned poté bylo ohlášeno, že svůj mandát přenechal dalšímu člověku ze stejného uskupení. V dotazníku Kampaničky ovšem vyplnil políčko s označením, že *„sice nepředpokládá, že bude zvolen, ovšem pokud se tak stane, je připraven věnovat svůj čas a úsilí pro město a postavit se poctivě k novým úkolům“*. To podle našeho úsudku nebylo „fér“ vůči voličům, kteří mu důvěřovali a volili jej.

Napsali jsme mu tedy zprávu s žádostí o stručné vysvětlení s tím, že chystáme napsat do Pulsu objektivní shrnutí voleb a jeho vyjádření bychom případně k článku přidali. Odpověděl nám, že bude rád a přiložil dlouhý text plný „neurčitých“ zdůvodnění nejrůznějšího druhu, kterými se snažil vše vysvětlit. V Kampaničce se strhla debata, z které vyšlo, že takto dlouhý a tímto způsobem koncipovaný text by nebylo vhodné k našemu poměrně stručnému článku připojit. Mezi tím již bez konzultace s ostatními odeslal kolega Petr panu Jüptnerovi zprávu s tím, že jeho text je příliš dlouhý a zda-li jej můžeme pro účely zveřejnění v Pulsu zkrátit s odkazem na náš web, kde by bylo jeho vysvětlení zveřejněno v původním znění. Další navrženou alternativou bylo, že si svůj text pan Jüptner zveřejní sám. Pan Jüptner přistoupil na první nabídku. Tehdy jsme však již došli k názoru, že krátit odůvodnění, které dle našeho názoru je celé jaksi neurčité a dávat tedy naději (lichou), že v neuvedené části se lidé dozvědí více pádných argumentů, rozhodně není správné. Kolegovi Jirkovi se následně omylem podařilo odeslat naši interní komunikaci s osobními názory na nedostatečné „jalové“ vysvětlení a příliš dlouhý nic neříkající článek přímo panu Jüptnerovi. Nakonec jsme se po další dlouhé debatě domluvili, že s tímto vysvětlením nechceme mít nic společného a doporučili jsme panu Jüptnerovi, aby své vysvětlení pro voliče poslal do redakce Pulsu samostatně.

Je zcela pochopitelné, že se naše nepřilíš zdařilé a neprofesionální jednání panu Jüptnerovi příliš nezdálo, nicméně stalo se a nám nezbylo než se z toho poučit, panu Jüptnerovi se omluvit a jít dál.

2.3. Hlavní výsledky pozorování

Z pozorování celého průběhu projektu Kampaničky mi jasně vyplynulo, jak je někdy složité někomu něco vysvětlit tak, aby dané věci skutečně zcela porozuměl. Zvláště pokud se jedná o něco ne úplně známého, s čím ještě posluchač nemá zkušenosti nebo má k danému tématu negativní postoj.

Pokud tedy usilujeme o to, aby nám někdo opravdu porozuměl, je dle mého názoru nutná individuální volba způsobu podání. Každý člověk je totiž unikát a má tedy různé zvyky, tendence a předpoklady. Z dějů, které zabraňují diskuzi a dostatečnému „vykomunikování“ věcí, jsem se setkal zejména s bráním si sdělovaného příliš osobně nebo plněním diskutovaného tématu množstvím předsudků. Dle mého osobního pozorování mají někteří lidé mnohem větší tendenci se při diskuzi takzvaně „zaseknout“ a uzavřít. Takové jedince je pak velmi těžké k jinému úhlu pohledu na danou věc vůbec navést.

Způsob komunikace a důvěra v druhé (cizí) lidi jsou určovány zvyklostmi a životními zkušenostmi. Pokud tedy někdo uchopuje například zprávy v mainstreamových médiích jako vzorek toho, co se mezi lidmi skutečně děje, nemůžeme se příliš divit, očekává-li přirozeně, minimálně podvědomě od druhého člověka to méně dobré. Dokladují to komentáře typu: „Jo, lidé jsou zlí, prasata, apod.“

Současně bych rád uvedl, že Kampanička byla vedena jako horizontální organizace. To zjednodušeně řečeno znamená, že zde nebyl žádný „šéf“ a jemu podřízení pracovníci, tedy žádná daná funkční hierarchie. Každý se ke všemu mohl svobodně vyjádřit, každý si mohl uchopit svou porci práv a povinností. Každý také nesl za sebe a za ostatní jistou zodpovědnost.

Kampanička, tak jako jakékoliv jiné seskupení osob s určitým cílem a účelem, dává člověku možnost na sobě pracovat a vyvíjet se. Je zajímavé, co je skupina dobře organizovaných lidí s danými pravidly tolerance a naslouchání schopna vytvořit. Proces může být sice zdlouhavější, než je tomu u jednotlivce nebo společnosti řízené vertikálně, avšak na druhou stranu se tímto způsobem dají efektivně spojit různé individuální potenciály lidí a dojít tak k velmi zajímavým, až nečekaným výsledkům. Může to být skutečně velké dobrodružství, které dokáže přinést mnoho podnětného a užitečného.

Na základě vlastní zkušenosti snad tedy mohu říci, že s množstvím horizontálně spolupracujících lidí roste jejich potenciál. Jisté je, že v menší skupině lze určitá témata prodiskutovat jednodušeji a rychleji. Pokud se ale do takovéto skupiny dostane člověk, který komunikovat neumí anebo nechce, případně „netahá za jeden provaz“ a nejde za stanoveným cílem, stává se tato struktura velmi labilní. S množstvím členů se tato labilita zmenšuje, avšak současně narůstá možnost, zejména u

určitých charakterů osobností, být pasivním anebo naopak přehnaně aktivním, vůdčím. Rozhodně je zajímavé sledovat, jak nutnost konsensu a možnost veta utváří skupinu, nebo jak skupinu ovlivňuje přítomnost mužského a ženského elementu - jaký je mezi nimi rozdíl a jak se tyto odlišnosti pronikají, doplňují, případně rozdělují a vylučují.

2.4. Prvky sociální trojčlennosti v Kampaničce

Umění komunikace a porozumění si mezi lidmi, které v našem projektu hrály klíčovou roli, vnímám jako první krok ke zkvalitnění sociálního organismu a uvědomění o existenci komunity.

Při jednání s lidmi o Kampaničce a v rámci našich jednání interních často přicházel moment, kdy bylo nutné pracovat se svými emocemi a svojí ješitností tak, aby nezasahovaly nezpůsobitelně do společné činnosti. Několikrát se mi při zpětném pohledu osvědčilo, že pokud někdo vyložil nějaký názor neemotivně, tzn. klidně a jasně, mnohem lépe se následně o diskutovaném uvažovalo a také se dále diskutované snadněji společně rozvíjelo. Naopak, pokud někdo použil výrazně emotivní dikci, bylo třeba mnohem více sil k návratu ke konstruktivní diskuzi. Několikrát jsem v sobě zaslechl svého ješitu. Například, když se upravoval článek, který jsem napsal. Měl jsem pocit, že se nemohu příliš kreativně účastnit, protože každá změna byla jako „zatnutí do živého“. Při zpětném pohledu jsem ovšem zjistil, že ve výsledku vzniklo dílo vždy lepší, kvalitnější a společná práce navíc výrazně tmelila kolektiv.

Zejména při společných jednáních jsme každý na sobě mohl vnitřně pracovat. Především při diskuzi protichůdných názorů jsme si byli dobrými duchovními učiteli.

Vazby k základním principům sociální trojčlennosti, tj. svoboda, bratrství a rovnost, jsem našel v následujících aspektech naší společné práce:

SVOBODA

- Svobodný způsob jednání, probírání a tříbení názorů a nápadů, ve kterém byl použit nejprve hrubý princip konkurenční soutěže a dále společné ladění a společná tvůrčí práce.
- Nutnost dojít v interních diskuzích ke konsensu a možnost použití práva veta.
- Otevřenost názorům diskutujících v závěrečné debatě.
- Přijímání kritiky a její respektování.
- Svobodná volba povinností a k tomu práv.
- Horizontální rovina uspořádání.
- Svobodná volba pro kandidáta se Kampaničky zúčastnit.

ROVNOST

- Každý měl tolik práv, kolik práce a zodpovědnosti se ujal.
- V rámci daných pravidel si byli všichni kandidáti v Kampaničce rovni (tzn. byla zde rovnost v otázkách, rovnost v limitu rozsáhlosti odpovědí, rovnost ve volbě účasti v diskuzi pouze po vyplnění dotazníku, apod.)

BRATRSTVÍ

- Řešení nákladů na potřebné zboží stylem „kdo mohl tak přispěl“ či „každý přispěl dle svých možností“. V tomto je nutné říci, že velkou výhodou projektu byla jeho finanční nízkonákladovost a nulový zisk, nicméně na druhou stranu toho nebylo možné v článku hospodářském mnoho otestovat.
- Z hlediska dělby práce učinil každý, co udělat mohl a uměl – např. jazyková korektura, facebook, webové stránky, elektronický dotazník, články, organizace, činnost při diskuzi.

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny:

Emil Pálaš, *Ariadnina nit*, zejména 29. Díl, Pravidlá hľadania pravdy, kultúra a etika dialógu,

Slobodný Vysielač, relace ze dne 12. 12. 2014

<http://www.trojclennost.cz/>

<http://www.anthroposof.cz/>

Literatura:

Rudolf Steiner, *Trojčlennost jako inspirace, Podněty k řešení sociální otázky*, Hranice 2014

Rudolf Steiner, *Idea sociální trojčlennosti*, Svatý kopeček 2000

Rudolf Steiner, *Ekonomika a sociálna trojčlennost v učebných osnovách waldorfskej školy*, Bratislava 2015

Sergej Prokovjev, *Okultní význam odpouštění*, Hranice 2007

Obrazová a textová příloha

Fotodokumentace

Letní jednání Kampaničky

Připravený sál na předvolební debatu

Kampaničkářky připravují pohoštění na předvolební debatu

Předvolební debata

Předvolební debata

Špendlík Kampaničky

Předvolební debata

Textová příloha 1) – dotazník pro kandidáty

Foto
(minimálně
200 x 900 px)

Nacionále:

Jméno a příjmení

Věk

Dosažené vzdělání

Povolání (obor)

Hlavní důvod proč jsem na kandidátce:

- 1] jsem připraven(a) věnovat mnoho svého času a úsilí pro veřejné záležitosti
- 2] nepočítám, že budu zvolen(a), ale v případě zvolení jsem připraven(a) věnovat svůj čas a úsilí pro město a postavit se poctivě k novým úkolům
- 3] nepočítám s tím, že budu zvolen(a) ani s prací v zastupitelstvu - chci svou kandidaturou jen podpořit své kolegy na předních místech kandidátky

Chc podpořit / doporučit kandidáty (vyplňte, pokud jste v předchozí otázce odpověděl(a) 3], popř. 2]):

max 100 znaků

Co jsem v posledních letech udělal(a) pro veřejnost, obec, komunitu:

1] max 100 znaků

2] max 100 znaků

3] max 100 znaků

Pokud jste v první otázce zaškrtnul(a) 3], jsou pro Vás následující otázky volitelné/dobrovolné:

Rád bych se při práci v zastupitelstvu soustředil(a) především na tuto oblast:

kultura sport cestovní ruch průmysl chod města jiné:

Co chci konkrétně dosáhnout (prosadit, realizovat, vlastními silami udělat, ...) během mého mandátu:

1] max 100 znaků

případně ještě 2] max 80 znaků

3] max 80 znaků

Kolik hodin týdně (průměrně) očekáváte, že Vám to zabere? hodin

V čem vidím největší zdroj budoucí prosperity města:

max 100 znaků

Jsem pro zveřejňování hlasování zastupitelů (kdo hlasoval pro a proti):

ano ne nejsem rozhodnutý/(á)

případné zdůvodnění:

max 100 znaků

Prohlášení:

- Prohlašuji, že jsem dotazník vyplnil(a) podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a jsem připraven(a) vzdát se mandátu, pokud budu jednat v rozporu s výše uvedeným.

Podpis:

Textová příloha 2) – harmonogram Kampaničky

duben 2014

- příprava dotazníku a úvodního článku pro média
- konzultace s poradním týmem
- domluvení účasti Střelnice

květen 2014

- konzultace se stávajícím vedením města (starosta + místostarostové) a získání jejich podpory (místo pro plakáty, speciální číslo Pulsu, příspěvek na web, beseda na Střelnici - nájem, příspěvek na moderátora, ...)
- získání webové adresy a vytvoření jednoduché webové stránky s informacemi

červen, červenec 2014:

- zahájení tvorby webu s dotazníky a databází kandidátů
- po vyhlášení termínu voleb zveřejnění:
  - motivačního a vysvětlujícího úvodního článku v médiích
  - dotazníků (aby se na něj mohli kandidáti připravit)

srpen 2014 (konec měsíce):

- finální distribuce dotazníků kandidátům
- začátek uvedení dotazníkového představení do médií

září 2014:

- odstartování vlastní Kampaničky
- zpřístupnění formuláře dotazníků na webu
- distribuce odkazu na dotazník kandidátům (v elektronické podobě?)
- začátek medializace výsledků

říjen 2014:

- speciální volební číslo Pulsu s výsledky dotazníků

- výstavka kandidátů (Infocentrum?, Zámek? ...)
- moderovaná beseda s kandidáty (Střelnice? - v předsálí výstavka dotazníků)

Textová příloha 3) – e-mail X

Vážení představitelé občanské iniciativy pod názvem "Kampanička aneb Poznej své kandidáty", děkuji Vám za zaslání zprávy o Kampaničce.

Mé výhrady k projektu i k obsahu dotazníku znáte. Některé otázky považuji za nepřesné či nadbytečné. Celý projekt pak za diskutabilní. Občanů města si velmi vážíme. Volba pro město je připravena poskytnout voličům veškeré potřebné informace formou společné prezentace (letáku, článku v PULSu, internetové prezentace či diskuse).

K Vaší výzvě ohledně vyplnění dotazníku a jeho vhození do urny u tajemníka městského úřadu (nikoli Města Vrchlabí) Vám pak sděluji, že kandidáti volební strany VOLBA PRO MĚSTO mají naplánované další společné jednání a zároveň společné focení na polovinu měsíce srpna, kdy většině z nich končí dovolená. S Vaší iniciativou tedy mohou všechny kandidáty seznámit s největší pravděpodobností až na tomto jednání. Následné připojení se k Vašemu projektu bude pak na rozhodnutí každého z kandidátů VPM.

Z uvedených důvodů nebude mít zmocněnec naší volební strany, který je jediný oprávněný podat kandidátní listinu VPM do rukou tajemníka MÚ, od jednotlivých kandidátů vyplněné dotazníky s jejich fotografiemi k dispozici do 5. srpna 2014, když uvedený termín je posledním možným dnem pro odevzdání kandidátních listin.

Nepředpokládám, že by jednotliví kandidáti nosili své vyplněné dotazníky a s fotografií je vhažovali do zapečetěné urny v kanceláři tajemníka MÚ. Vzhledem k tomu, že může být 200 až 300 kandidátů jednotlivých stran, by to ani nebylo vhodné. Vámi určený termín nejsme tedy schopni akceptovat a v tuto chvíli Vám nemohu podat jinou zprávu.

S pozdravem

X

lídr voleb v roce 2010 za VPM

Textová příloha 4) – článek Kampaničky do zářijového časopisu Puls

KAMPANIČKA aneb POZNEJ SVÉ KANDIDÁTY

Milí přátelé,

vítáme u našeho sloupku Vás, kteří jste si již zvykli hledat u symbolu Kampaničky své informace, ale i Vás, kteří se u našeho titulu zastavujete poprvé. Občanská iniciativa Kampanička se již dva měsíce schází s jediným cílem: umožnit nám všem se co nejlépe připravit na podzimní komunální volby.

Jeich termín – 10. a 11. října – se blíží a my se budeme co nevidět rozhodovat, komu svěžit chod města na další čtyři roky. Kandidátky stran jsou již připraveny a na nich opět celá řada známých i neznámých jmen. Jak vybírat? Jak jsme psali v minulých číslech Pulsu, pro všechny kandidáty jsme připravili jednoduché dotazníky, kde by měli odpovědět především na tyto otázky:

Jsou opravdu připraveni pracovat v zastupitelstvu?

Co dosud udělali pro komunitu/město?

Na jakou oblast by se při práci v zastupitelstvu soustředili především?

Co považují za prioritu k řešení v chodu obce?

Dotazníky jsou k dispozici na webových stránkách na adrese www.kampanicka.cz a do uzávěrky časopisu je vyplnilo již 20 kandidátů. Informace získané od kandidátů budeme postupně zveřejňovat na webových stránkách Kampaničky, naleznete je i na facebookovém profilu Kampanička (www.facebook.com/kampanicka).

Všechny dotazníky budou zveřejněny v říjnové příloze Pulsu. Před volbami bychom tedy měli mít jasno, jaké jsou zkušenosti, představy a cíle jednotlivých kandidátů. Příležitost ptát se kandidátů budeme mít všichni na moderované besedě, která by se měla uskutečnit na Střelnici přibližně týden před volbami. Již nyní je ale možné psát své postřehy k celé akci a doplňující otázky pro kandidáty na facebookový profil Kampanička.

Vážíme si všech kandidátů, kteří otevřeně vyplní dotazník Kampaničky a věříme, že právě z těchto „čitelných“ vstřícných osobností se bude skládat nové zastupitelstvo. Doufáme, že se v hojně míře

setkáme s nimi i s Vámi na říjnové předvolební besedě. Věříme, že i toto setkání pomůže při Vašem rozhodování, komu dát svůj hlas.

Vám, které naše iniciativa oslovila, nabízíme možnost vyjádřit sympatii těmto myšlenkám připnutím kampaničkovského špendlíku: malé ozdůbky do klopy s lipovým lístkem. Na zájemce čeká zdarma v Regionálním turistickém informačním centru v radnici.

Petr Srp, Michal Daněk, Zdeňka Flousková, Simona Borůvková, Radek Hanuš, Jan Salvét, Georgi Kirjakovský, Jakub Šimurda, Michaela Dyntarová a další občané

Textová příloha 5) – vyjádření postoje ke Kampaničce od volebního seskupení Volby pro město

Vážení Vrchlabáci,

kandidáti za Volbu pro město se rozhodli nepřistoupit k iniciativě „Kampanička“. Toto rozhodnutí není v žádném případě vyjádřením neúcty k Vám občanům, k voličům, ani k iniciativě Kampanička. Jsme přesvědčeni, že každý kandidát i volební strana se mají svým voličům prezentovat podle svých představ a schopností a je jen na nich, jakou taktiku si zvolí. Myslíme si, že bychom měli oslovovat své voliče svými názory i jednáním přímo a sami. Nikoliv prostřednictvím dotazníku, jehož otázky nedovolí prezentovat naši nabídku voličům úplně a přesně.

Volba pro město nabídne do každé rodiny informace o jednotlivých kandidátech i jejich názorech ve Volebních novinách a na internetových stránkách www.vpmvrchlabi.cz, kde naleznete i diskuzi s odpověďmi na Vaše dotazy k tomu, co Vás opravdu zajímá.

Vážení občané, voliči, neúčastí v Kampaničce na vás nekašleme.

Všichni jsme připraveni věnovat práci pro město tolik času, kolik bude třeba (často i mnoho hodin týdně). Chceme se vám prezentovat svobodně a nezávisle. Víme, kde nás tlačí bota, co je třeba udělat a kam chceme naše město posunout.

Věříme, že pochopíte naše rozhodnutí, kterým si stojíme za svým názorem – kandiduj, pracuj a skládej úcty svým voličům, Vrchlabákům.

Kandidáti Volby pro město

Textová příloha 6) – článek Kampaničky do říjnového časopisu Puls

Všem příznivcům i nepřiznivcům Kampaničky

Po rozličných reakcích na projekt Kampanička bychom zde rádi napsali pár slov, která snad objasní různé pohledy na věc.

Kampanička je nezávislá občanská iniciativa (nikoli politické seskupení), která po dlouhodobé diskuzi v okruhu přátel dozrála do své dnešní podoby. Jejím hlavním cílem je zprostředkovat bližší kontakt mezi voliči a kandidáty před komunálními volbami v našem městě a dát příležitost pro osobní představení jednotlivých kandidátů. Občas jsou Kampaničce kladeny otázky, na které se zde pokusíme odpovědět.

„Kdo za vámi stojí? Kdo vás platí? “

Kampanička je založena na dobrovolné spolupráci iniciátorů v jejich volném čase. Nikdo z nich ve vrchlabských komunálních volbách nekandiduje, ani není napojen na žádnou stranu či volební uskupení. Odměnou jim je pouze pocit, že podle svého přesvědčení přispěli k utváření zdravě a svobodně fungující komunity města. Všechno si zabezpečují vlastním úsilím a o nutné výdaje se dělí mezi sebou.

„Proč dotazníky, když jsou zveřejňovány volební programy? “

V dotaznících se můžeme dozvědět o osobních zájmech, ambicích a předpokládaném nasazení jednotlivých kandidátů. V zastupitelstvu rozhodují konkrétní lidé, a proto bychom rádi znali jejich konkrétní plány a názory - nikoli jen neosobní volební programy stran a uskupení, za která kandidují.

„Není požadavek vyplnění dotazníků určitým nátlakem na kandidáty? “

Určitým způsobem ano, ale zároveň je dotazník i cestou, jak získat od kandidátů stručné a porovnatelné informace.

„Proč dostanou prostor na závěrečné diskuzi na Střelnici pouze ti, kteří vyplnili dotazník? “

Moderovanou veřejnou diskuzí na Střelnici vyvrcholí představení jednotlivých kandidátů, kteří právě zodpovězením několika stručných otázek projeví vstřícnost a ochotu ke komunikaci s občany.

Pravidla Kampaničky byla od počátku daná a pro všechny stejná. Snažili jsme se, aby se informace o Kampaničce dostaly ke všem volebním uskupením a aby měli všichni stejnou možnost Kampaničku využít. Pokud se někdo rozhodl tak neučinit (kupříkladu proto, že nesouhlasí s touto formou prezentace kandidátů), je to jeho svobodné rozhodnutí.

Velmi si vážíme všech, kteří se rozhodli kandidovat a obětovat svůj čas a energii pro veřejné záležitosti – ať už se projektu Kampanička účastní, či nikoli. Věříme, že se do zastupitelstva dostanou lidé čestní, přímí, otevření a tvůrčí, z celého spektra všech 164 kandidátů.

Kampanička je letos organizována poprvé a jak to tak bývá, mnoho věcí vzniká a upřesňuje se „za pochodu“. Určité nedokonalosti ale zpětně poslouží k zamyšlení a případným korekturám. Budete-li mít jakékoli nápady, jak cokoli vylepšit, nebo dokonce chuť přiložit ruku k dílu, napište nám prosím na info@kampanicka.cz, či na Facebook, neboť Kampanička je dílo společné.

Petr Srp, Michal Daněk, Zdena Flousková, Georgi Kirjakovský, Jakub Šimurda, Michaela Dyntarová, Simona Borůvková, Radek Hanuš, Jan Salvat a další občané

Textová příloha 7) – společné hodnocení bezprostředně po předvolební debatě

Co bylo v pořádku:

- našli se noví lidé kteří do toho s námi možná půjdou (Jana Schmidtová)
- je nastartováno
- nikdo se neškrtil - nová zkušenost pro lidi
- X – „bylo to dobrý, měl jsem tu Kampaničku vyplnit“
- zpráva pro všechny: dá se takto konstruktivně jednat
- získali jsme důvěru
- zejména novým kandidátům to dodalo sebevědomí

- dobré uspořádání prostoru
- přišel druhý moderátor Ticháček (s kterým jsme se nakonec nedohodli)
- dobrá délka (2 hodiny)
- výborné občerstvení

Co příště raději jinak:

- přišlo málo lidí (jen 35 občanů bez Kampaničky a bez kandidátů)
- bylo málo lidí – kandidáti si můžou říct, že je to k ničemu
- bylo málo žen, zejména málo mladých žen
- nevhodný začátek v 19.00 – lépe by bylo začít dřív
- plastové kelímky
- mapa se špendlíky zdržovala
- organizace předávání jmenovek kandidátům – stůl víc na oči a označit jej „registrace kandidátů“
- poněkud sterilní debata